

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 augusztus 15.

222. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyar iskolák

A sok kérdező, utbaigazítást, tanácsot kérő levél közül, amit a posta hoz a *Bácsme gyei Napló* szerkesztőségébe, egy jugoszláviai magyar tanító levele különös figyelmet érdemel. „A Bácsme gyei Naplóban olvastam — írja a magyar tanító, — hogy *Korosec* közoktatásügyi miniszter egyik küldöttségnek megígérte, hogy betiltja a névvegyelemzést. Hogy ez megtörtént-e, nem tudom. Véleményem szerint a *Bácsme gyei Napló* most a tanév megnyitása küszöbén nagy szolgálatot tenne a magyarságnak, ha a „*Sluzbene Novine*” számát és keltét — melyben a rendelet megjelent — valamint a rendelet számát, sőt teljes szövegét közölné. Tisztelettel stb . . .”

Nem tudunk elgondolni sem nagyobb örömet, mintha erre a levélre *érdemlegesen* tudnánk válaszolni s meg tudnánk üzenni, hogy a hivatalos lap melyik számában jelent meg a rendelet. Sajnos, ez még nincs módunkban. A névvegyelemzés — ez a fájdalmas szó is a Bácsme gyei Napló hasábjairól került be a magyarság szókincsébe — ma még rendelettel nincs eltörölve. De ez a kérdés s ez az elintézetlenség a magyarságnak egyik régi sebet vérzi fel s a magyar törekvések irányát — szavak locsogása s az önmagukkal vitatkozó mondatok meddősége helyett — kérielhetetlen szigorúsággal jelöli ki.

Az elmúlt évben is, azelőtt is, ilyenkor, augusztus közepén kezdődött kínzóvá válni a magyar iskoláztatás körüli bizonytalanság. Ilyenkor jelentek meg először azok a rendeletek, melyek *egy lyukkal beljebb* szorították az előző évekből megmaradt tanzabadságot, ilyenkor kerültek nyilvánosságra azok az intézkedések, amelyek bezárták az iskolakapukat a magyar diákok előtt s csak egy rést hagytak nyitva, amit azután az igazgatói buzgóságok iparkodtak még jobban megszükiteni. Ilyenkor indultak meg a vándorlások e beszűntetett iskolák városai felé, ilyenkor kezdődött a szülők kétségbeesett futkosása tanárhoz, igazgatóhoz, szerkesztőségekbe, miniszteriumokba. Minden nap új meglepetést hozott, új rendeletet, új intézkedést, új leiratot, de minden új intézkedés, új leirat és új rendelet csak a régi megszorításokon szorított még egyet.

Most még csönd van, a várakozás feszült csöndje. A borongó gondokat, a nehéz aggodalmakat egy *jóindulatu és jószándéku miniszteri ígért* enyhíti. A közoktatásügyi miniszter — mint a lapok

tudósítói beszámoltak róla — elszörnyűködve hallotta a névvegyelemzésről érvényben lévő rendeletet s a gyakorlatban lévő szokást és megígérte, hogy leg-rövidebb időn belül el fogja törölni ezt a rendeletet.

A leg-rövidebb idő s egyben a legmesszebb terminus is: az iskolai beiratások megkezdése. Augusztus végéig kell változtatni a fennálló „rend”-en, ha azt akarják, hogy a most következő tanévben már foganatja legyen az intézkedésnek s hogy kevesebb legyen a magyar szülők gondja s azoknak az akadályoknak száma, melyek a magyar diákok tanulása, taneredménye és iskola-végzése elé tornyosulnak.

Senkinek sincs joga kételkedni a miniszteri ígért őszinteségében és komolyságában. S mégis attól kell tartanunk, hogy az új rezsim berendezkedéseinek lázas kezdetén, a sokféle tárgyalás, izgalom és alkudozás közben *figyelmeztetés, sürgetés és a kérelem szünetlen ébrentartása nélkül* a legjobb szándék s a legőszin-

tébb segiteniakarás mellett is megfélekedhetnek a miniszter ígértéről, vagy ha erről nem is feledekzik meg, megfélekedhetik arról, hogy esetleges rendelkezése megfelelő végrehajtását ellenőrizze.

A magyarságnak minden figyelmét, egész politikai érdeklődését leköti most legnagyobb sérelme orvoslásának s legfőbb kérélmeljesítésének: a *Magyar Párt* engedélyezésének kérdése. De a *magyarságnak már most el kell készülnie a politikai aktivitásra*. El kell készíteni a feladatok sereg-számláját, hogy a visszanyert aktivitás idején egyetlen pillanat sem maradjon tétlen, egyetlen föladat se betöltetlen, egyetlen alkalom se kihasználatlan.

A magyar iskola ügye a legelső föadataink közé kell, hogy tartozzon. Komoly és határozott miniszteri ígért teszi könnyebbé a megoldást. A beiratások ideje már nincs messze, vesztegetni való idő már nincs. A magyar gyerekek nem kopogtathatnak megint hiába a magyar iskolák kapuin.

Radics beszámoló-beszéde külföldi utjáról

Kavarodás a horvát parasztvezér belpolitikai nyilatkozata körül A kormány nem helyez sulyt Radics zagrebi beszédeire

Beogradból jelentik: A politikai körök érdeklődését csütörtökön teljesen lefoglalta az a beszéd, amelyet *Radics* tartott Zagrebban a horvát köztársasági és parasztpárti képviselők és néhány politikai barátja előtt. A beszédben *Radics* beszámolt oroszországi tapasztalatairól, majd kifejtette álláspontját a mai kormányról és az ország belső berendezésének problémáiról.

Radics beszédét a *Vreme* és a *Politika* nagy terjedelemben közli és olyan kijelentéseket tulajdonít a horvát parasztpárt vezérének, amelyek nagy feltűnést keltenek. Ezidőszent még nem lehet megállapítani, hogy a beogradilapoknak a beszédre vonatkozó közlései autentikusak-e. Az elterjedt hírek szerint *Radics* a királlyal kapcsolatban olyan nyilatkozatot tett, amely — ha tényleg megtörtént — a kormányt igen kínos helyzetbe hozza. Másielől azonban azt állítják, hogy a kormány birtokában lévő *hiteles szöveg tanúsága* szerint a *szóbanforgó nyilatkozat lényegesen enyhébb formában hangzott el, mintahogy azt az ellenzék hieszteli*.

Mindenesetre igazolódik az a megállapítás, hogy a *Davidovics*-kormány helyzete sokban függ attól, mennyire bírja idegekkel a *Radics* beszédeinek hatását. *Már Radicsnak a hazatérése óta tartott első beszéde is erősen pró-*

bára teszi a kormányt, amely rá van utalva a horvát köztársasági parasztpárt támogatására.

Radics beszéde

Beszéde elején rámutat *Radics* a különbségre az orosz és a jugoszláv paraszt között. Jugoszlávia parasztsága erős szervezetekkel rendelkezik és így elkerülhető, hogy polgárháborúra kerüljön a sor.

— Azért mentem el — folytatja *Radics* — hogy informáljam Európát a horvát kérdéstről, Jugoszlávia berendezkedéséről és a szerbekkel való megegyezéséről. *A horvát kérdést — ha másképp nem lehet — a szerbek nélkül, a szerbek ellenére is megoldhatjuk, mert minden nemzetnek joga, hogy rendelkezék önmaga fölött*. Ebben az országban a horvátok a legkultúraltabb nép. *Pasicsnak* nem sikerült sem pénzzel, sem egyéb eszközökkel elérni azt, hogy a vezető angol lapok akár csak egyetlen sort is írjanak érdekében, engem viszont, mint a horvátság képviselőjét, a legnagyobb figyelemmel hallgattak meg az összes pártok vezetői. Az angol politikusok kijelentették előttem, hogy a *Pasics-Pribicevics*-kormányban az egész Balkán békéjének veszélyeztetőjét látják és hogy a mi pártunk véleménye az SHS. állam föderatív berendezkedéséről az egyedüli helyes ál-

láspont, amely megfelel a demokrácia követelményeinek és az önrendelkezési jog elvének.

A moszkvai ut

— Ha *Davidovics* *Ljuba* lett volna kormányon annakidején, *meggondoltam volna, hogy elmenjek-e Oroszországba*. Így azonban szükség volt erre, mert tagadhatatlan, hogy a moszkvai ut radikalizáló hatással volt az ország egész politikájára.

Beszéde folytatásában elmondta *Radics*, hogy miként kapott meghívást *Csicserin* külügyi népbiztostól Moszkvába, majd rátért s kommunista Internacionáló és a szovjetkormány közötti viszony taglalására.

— Az internacionálé vezérő-bizottsága és a szovjetkormány — mondotta — együttesen tanácskoznak, de ha cselekvésre kerül a sor, akkor a szovjetkormány diplomáciája teljesen önálló és független. *Ha valaki nem érti ezt meg, annál rosszabb rá nézve*. A nyugati politikusok már rájöttek a különbségre és *Macdonald*, *Mussolini* meg *Herriot* nem a kommunista internacionáléval, hanem Szovjetoroszországgal állították helyre a diplomáciai viszonyt.

A horvát nép köztársasági

— A szerb kommunistáknak nagy befolyásuk volt a kommunista internacionálénál, amit én nem helyeslek, mert ők még mindig jugoszláv népről és nemzetről beszélnek. Én rámutattam arra Moszkvában, hogy *Jugoszlávia nincs, ez csak fikció, közönséges svindli*, ilyesmiről az alkotmányban említés sincs. Fennáll ellenben a szerbek, horvátok és szlovének királysága, amely a *szerbek királysága, továbbá a szlovéneké, ha akarják, de semmiesetre sem a horvátoké, mert a horvát nép köztársasági*.

Hol kezdődik a Balkán?

— Ami a balkáni föderációt illeti, a kommunisták éppenny gondolkodnak erről, mint a régi cári rezsim. A Balkán-föderáció csak Délbulgáriából, Szerbiából s a délre fekvő területekből állhat. *Mi horvátok nem vagyunk balkániak sem földrajzi, sem kulturális szempontból*. A horvátok adriai nép, ugyanugy a bosnyákok is, amelyek hatásunk alatt teljesen debalkanizálódtak.

Radics röviden érintette ezután a bolgár kérdést, majd így folytatta:

— *Pacifisták vagyunk, mert ez okos dolog, de csak addig vagyunk pacifisták, ameddig szükséges*. Én Moszkvában mint egyenrangú fél tárgyaltam egyenrangúkkal, mert a horvát nép szuverén, nem keres urakat sem

Moszkvából, sem Rómából, sem Londonból.

Dicsőimusz a kormányról

— A kormány élére becsületes embernek kellett egyszer mátkerülni és Davidovics Ljuba az. Igaz, hogy nem forradalmár, de személyében becsületes ember, ami a Balkánon aranyat ér. Vele meg lehet valósítani becsületes törekvéseket. *Marinkovics Voja* intelligens ember és azt az álláspontot képviseli, hogy a horvátok: nemzet. *Petrovics Nasztáz* becsületes és energikus ember, bátor, mint a régi szerb hajduk-ök. Üldözni fogja mindazokat az új szerb hajdukat, akik rablók és gazemberek. Mi a kormánytól azt követeljük, hogy állítsa helyre a rendet és tegye lehetővé a szabad választásokat.

Köztársasági királyság

— Mi lesz a választások után? Az, amit a nép akar. Mi *felfüggesztettük köztársasági programunkat, de nem mondtunk le róla.* Véleményem szerint *Horvátország köztársaság lehet a jugoszláv királyságon belül.* Ha a kommunista *Rakovszki* kijelentette, hogy a forradalom nem program, akkor mi is mondhatjuk, hogy *a köztársaság nem program.* Ha csökkentik a militarizmust, megszüntetik a korrupciót, megteremtik a rend és igazság uralmát és helyreállítják a népszabadságokat, akkor *a köztársaság vagy királyság problémája csak formakérdés.*

Nem csinálhatunk forradalmat

— Az ész azt diktálja, hogy *nem csinálhatunk forradalmat,* azonban jogunk van ahhoz, hogy védjük magunkat az ellen az erőszak ellen, amelyet a Pasics-kormány velünk szemben gyakorolt. Ez a kormány erőszakosan vezette a választásokat és megkezdte bandáinak felfegyverzését. Mi ezzel szemben még Oroszországba való utazásom előtt ellenállást készítettünk elő, hogy ne lehessen a választásokat erőszakosan lefolytatni. Mi a választások előtt és a választások után pacifisták vagyunk, a választások napján azonban a nép szuverén. Semmiféle rendőrség, semmiféle csendőrség, vagy hadsereg nem volna abban a helyzetben, hogy a népet megakadályozza abban, hogy a választásokon akarát szabadon kifejezze. Az a nemzet, amely ebben megengedné magát akadályozni, marha volna.

— Megkérdeztem Oroszországban, hogy ha Pasics macedón választásokat vezetett volna Horvátországban és mi emiatt *elszaktunk volna és kikiáltottuk volna a független horvát köztársaságot,* elismert volna-e bennünket Oroszország? *A válasz igenlő volt.* Ez is egyik célja volt oroszországi utamnak.

— *Mi, — mondja Radics, — a királyi mint embert tiszteljük, de nem vagyunk mellette, mert köztársaságunk vagyunk. Mindamellott a horvátok részéről semmi bántódás nem érheti a királyt.*

— Tudom, hogy a Pasics-Pribicevics-kormány, erőszakosságai miatt, tűz alatt állt Moszkvából, Londonból és Párisból. Világos volt, hogy *ha ez a rezsim továbbra is fennmarad, akkor kikerülhetetlenné válik a forradalomhoz*

Várndtól Fiuméig. Nekem is mondták, hogy pártunk ellen az államvédelmi törvény alapján jártak volna el, ha nem mentem volna Moszkvába. *Davidovics kormányra kerülésével az Oroszországhoz való viszony rendezése napirendre került.* Oroszország soha sem újította volna fel a viszonyt Jugoszláviával, ha a Pasics-kormány megmaradt volna.

A horvátok nem ellenségei a szerbeknek

— Radics-párti képviselők a parlamentben hallgatnak, hogy a szerb nép belássa, hogy a horvátok nem ellenségei a szerbeknek. Mi lehetővé tettük, hogy a kormány dolgozhasson, alkalmat adunk neki, hogy becsületes legyen és becsületesen kormányozzon. Oroszországban meggyőztem az illetékes tényezőket arról, hogy nálunk nincs szerbellenes hangulat és hogy mi a szerbekkel való megegyezés alapján állunk.

A szlovénekről beszélve kijelentette Radics, hogy igaz, hogy *Korosec pap* és mint ilyen nem szimpatikus Oroszországban, ő azonban kifejtette, hogy *Korosec programja sokkal szociálisabb, mint a szociáldemokratáké.* Remélem — *mondotta —, hogy a*

szlovének nemsokára olyanok lesznek, mint a horvátok. Végül kijelentette, hogy a Horvát Köztársasági Parasztpárt nem akar hatalomra kerülni, azonban a parlamenti többség tagja akar maradni.

A demokrata-klub ülése

A demokrata képviselői klub csütörtökön délelőtt folytatta szerdán megkezdett ülését, amelyen az egyes választókerületek kívánságait és panaszait tárgyalták. A csütörtöki ülésen részt vett *Davidovics Ljuba* miniszterelnök is. Az ülésen szóba került Radics beszéde, amelyvel kapcsolatban a kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy a *Radics-pártnak csak parlamenti magatartására helyez sulyt és parlamenten kívüli nyilatkozatokkal nem hagyja magát befolyásolni.*

Négy új államtitkár

A kormány tagjai csütörtökön délelőtt a miniszterelnökségen hosszabb konferenciát tartottak, amelyen az államtitkárok kinevezéséről tárgyaltak. A konferencián úgy határoztak, hogy két demokratát, egy klerikalist és egy muzulmánt neveznek ki államtitkárnak. A demokraták jelöltje *Setyerov Szlavkó* és *Gyorgyevics Szvetiszlav* képviselők.

Tizennégy csajkás-község harca 42.000 hold földért

A községek ragaszkodnak az 1867-iki felosztáshoz
Az új kormány ígéretet tett a lefoglalt földek visszaadására

— Kiküldött munkatársunk telefonjelentése —

Tizennégy csajkás-község évek óta harcol 42.000 hold jó bacsikai termőföld birtokáért. Ezeket a földeket is az agrárreform céljaira vették igénybe és azóta a valamikor jómódu Csajkás-vidék lakossága elszegényedett és a község sulyos pótladók terheit nyögi. Az új kormánytól remélik a csajkás-községek régi követelésük teljesítését és ettől függ tizennégy dolgos község sorsa. Élet és halál kérdése ez és a kormány nem odázhatja már el tovább az intézkedést ebben a nagyfontosságú kérdésben.

A Csajkás-terület története

A tizennégy csajkás-község 42.000 holdnyi vitás területe — amelyről már annyiszor volt szó — a Duna-Tisza mentén *Csurógtól* egészen *Mozsorig.* *Titeltől* a Tisza torkolatáig. *Gardinovcától* a Dunáig és *Koviltól* a Duna mentén egész Noviszadig terül el. A csajkás terület valamikor víz alatt álló, nádas terület volt, amelyre az 1860-as években a Bánátról bevándorolt németek telepedtek le és megkezdtek a mocsaras terület ármentesítését. Különösen *Écskáról* és *Rudolfrétről* telepedtek le sok földművelő a csajkás-községekbe. *Mária Terézia* uralkodása alatt a csajkás terület rétségeit holdankint husz forintért átadták a községeknek azzal a feltétellel, hogy *évenként egy forintot törlesztenek* és kötelezik magukat a terület ármentesítésére. Az egész területből 2000 holdat a szerb patriarchatusnak, további 2000 holdat pedig a csajkás-vidékről kikerülő legjobb tanulók ösztöndíj-alapja javára adományozták.

1867-ben azután összeírták a tizennégy csajkás-község lakosságát és úgy döntöttek, hogy *a községek lélekszáma arányában osztják fel a 42.000 hold földet a tizennégy község között.* Ez meg is történt és 1872-ben kezdődött meg a terület intenzívebb ármentesítése. ugy,

hogy a rétek felét egy konzorciumnak adták ki. 1874-ben miniszteri biztos került a terület élére és megalakult a *rétkezelőség,* amelynek működésével megkezdődött a terület szanálása. 1898-ban megalakultak a belvív-levezető társulatok és a *földeket a községek minden év tavaszán és őszén kétholdas parcellákban nyilvános árverésen kiadták a telepeseknek.* Ez maradt a gyakorlat mindaddig, amíg a *tizennégy község 1915 őszén az 1867-ben megállapított arányszám szerint birtokbavette a földeket.*

Az agrárreform hatása

A virágzó csajkás-községekre sulyos hatással volt, hogy *1919 őszén az agrárreform céljaira lefoglalták az egész csajkás-területet — 19.000 hold kivételével —* amelynek azonban nagyrészét a későbbi évek folyamán szintén igénybevették agrár-célokra. A tizennégy csajkás-község teljesen elszegényedett. Ezekre a községekre, amelyek soha nem ismerték a pótladót, évről-évre nagyobb pótladók vetettek ki, azonban még így se tudtak gazdálkodni és *a községek szorgalmas lakossága ugyszólván koldusbotra jutott a föld hiányában.*

Egymást érték a deputációk és a memorandumok, amelyeket a csajkás-községek a kormányok elé terjesztettek. Hiába mutattak azonban rá arra, hogy *a csajkás-terület 42.000 hold földje nem tekinthető nagybirtoknak,* miután ezt egész kiváltságos helyzetben levő telepes községek az ármentesítés ellenében kapták meg, ezideig nem használt semmiféle érvelés és kilincselés, a »csajkás határörvidéket« pusztulásra ítélte az agrárreform.

Az új kormány orvosolja a sérelmeket

A tizennégy csajkás-község lakossága most új akciót készít elő a 42.000 hold visszaszerzése érdeké-

ben. Az új kormányhoz fordulnak azzal a kéréssel, hogy *ezt a területet oldják fel az agrárreform alól és abban az arányban, ahogyan 1867-ben ezt a földet felosztották, adják vissza az egész területet a községek tulajdonába,* hogy a telepesek közt — *ugymint azelőtt — ez a terület kétholdas parcellákban továbbra is felosztható legyen.*

Az agrárreform minisztériumban legutóbb ígéretet tettek a kérdés figyelmes áttanulmányozására és *a csajkás földek visszaadására* és tizennégy község lakossága most bizalommal várja az új kormány intézkedését, amely hivatva van visszaadni a községek történelmi joga alapján a csajkás-terület nyugalmát és kenyerét.

A temerini magyarok

Miért nem alakult meg eddig a temerini Magyar Párt

A kormányváltás s a Magyar Pártnak kilátásba helyezett új életrekeltése, a vidéki magyarságot is vigyázz állásba kényszeríti; neki is foglalkozni kell a tömörülés, a pártalakítás gondolatával.

A temerini magyarság, amikor az országos Magyar Párt megalakult, szintén megmozdult, hogy pártba tömörüljön s csatlakozzék az országos párthoz; megalakulásának azonban akkor több akadálya volt. Meghúsult a kicsinyességen, a szűk horizonton, a község érdekeinek az egyetemes magyar érdekek fölé helyezésén s azokon az egyéni, érzelmi kapcsolatokon, melyek a község faktorait abban az időben a hatóságok vezetőihez fűzték.

Mindezek a kapcsolatok a régi viszonylatban már nem állnak fenn, mert a hatóságok akkori vezetőinek helyére újak jöttek, exponensei a letűnt hatalomnak. Ezek tudvalevőleg — mivel a tisztviselői kicserélések még meg nem történtek — még most is helyeiken vannak. Ezekről azonban most már szabadon lehet mozogni. A kormány tagjainak többszöri nyilatkozata elég alapot és cselekvési szabadságot biztosít azoknak, akik a magyar párt megalakítását most már elodázni Temerinben sem akarják.

Temerin kétezer egynéhány száz magyar szavazója, (mert mintegy négyszáz német szavazója is van) mindenesetre nagyobb figyelmet érdemel, mint amilyenben eddig az illetékes faktorok részesítették.

Miután kormánynyilatkozatok biztosítják a szavazópolgárok alkotmányos jogainak érvényesülését, tehát a szervezkedési, pártba való tömörülési jogot is: elérkezett az ideje, hogy a temerini magyarság is tisztában legyen jövődi magatartásával.

A magyarság — köztük a temerini is — ösztönös politikai érzékel megtalálta s megtalálja vezetőit, akik hivatva vannak az állást foglalni az egyes kormányzó-pártokkal szemben, aszerint, amint azt a magyarság jogos érdekei kívánják.

A kormány szempontjából is előnyösebb, ha a magyarság tömör egységben vonul fel szakavatott vezetők alatt, mintha széjjelszakadozva áldozatul esik a különféle agitációnak. Eklatáns példája a széjjelszakadásnak a múlt évi temerini választás, amelyen minden listával bíró pártnak jutott magyar szavazat, de legkevesebb a kormányzó-pártnak. Legtöbb szavazatot a szociálisták vitték el; ezeregyszázhatvanet. A többi pártok összesen sem kaptak ennyit. Az ilyen szavazás itt többé elő nem fordulhat, ha a magyar-párt megalakul s Temerin szegény napszámos, kubkos népének érdekei is jogos kielégítést nyernek. (—cs.)

A szerémségi németek

iskolaszérelmeik orvoslását kéri

Küldöttség Korosecnél

Beogradból jelentik: Csütörtökön délelőtt a szerémségi németeknek egy huszonhastagú küldöttsége járt Beogradban. A küldöttség, amelyet Teubel német-párti képviselő vezetett, elsősorban Korosec közoktatásügyi minisztert kereste fel.

A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a rumai gimnáziumban párhuzamos német osztályokat létesítsen. Azonkívül az 1919. óta fokozatosan megszüntetett német iskolák megnyitását és az elbocsátott német tanerők visszahelyezését kérték. A közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy az ügyet komoly tanulmányozás tárgyává teszi.

A küldöttség rumai tagjai ezután Demovics Márkó belügyi államtitkár keresték fel, Ruma nagyközség várossá való átminősítése ügyében. Az államtitkár biztató kijelentést tett. Végül a küldöttség Vesenyák agrárreform-minisztert kereste fel azzal a kéréssel, hogy a miniszterium a községtől elvett közlegelőt oldja fel az agrárreform alól. A küldöttség itt is kedvező választ kapott.

Az ébredők megtagadták Márffyékát

A bombamerénylők nem tudják letenni az ötszázmillió óvadékot

Budapestről jelentik: A vizsgálati fogságban levő bombamerénylők állandóan beszélgetnek magukról és foglalkoztatják a nyilvánosságot. Vezérik, Márffy József, a leghangosabb a társaságban és bizik abban, hogy patrónusai segítségével egyhe büntetéssel szabadul a kelepceből. Ugy látszik azonban, hogy barátai elhagyták és Márffy már azzal fenyegetőzik, hogy a fő tárgyaláson kínos leleplezésekkel fogja a nyilvánosságot meglepni. Márffyék ügye nem kerül le a napirendről és valahányszor bizonyos tünetek mutatkoznak, Márffyék védői akcióba lépnek, így legutóbb Balla Papp Géza esete alkalmával, kinek önvallomásával be akarták bizonyítani, hogy Márffyék ártatlanok és a tetteseket Papp Géza társaságában kell keresni. Nagyon rosszul esett a védőknek, mikor kiderült, hogy Papp Gézának semmi köze nincs a bombamerénylőkhöz.

Legutóbb az a hír jelent meg, hogy Márffyék védői százmillió, később ötszázmillió korona óvadékot ajánlottak fel a merénylők szabadlábra helyezéséért. Hivatalos helyen azonban kijelentik, hogy a kaució felajánlása nem vehető komolyan, mert a merénylők barátainak tábora nagyon összezugorodott és még leghivebb támogatóik is megtagadják őket.

Márffyék azonban taktikai okokból állandóan felszinen akariák tartani az ügyet, a nyilvánosságot folytonosan foglalkoztatni akariák és a kaucióról szóló hír csak kísérleti léggömb, hogy felkeltsék az érdeklődést. El akariák hitetni a nyilvánossággal, hogy Márffyék mögött még mindig nagy tömegek vannak, nagy tőke áll rendelkezésükre.

Márffyékát az ébredők egyesülte cserbenhagyta, amelynek legagilisabb, legünnepeltebb és legféltettebb tagjai voltak. Az új uralom óta hivatalosan is kinyilatkoztatták, hogy a jelenlegi ébredők semminek közösséget nem vállalnak Márffyékkel. A Dunántul egyik legnagyobb birtokosa, egy új grófi család nevének viselője, aki másfél évvel ezelőtt még óriási összegekkel sietett az ébredők hanyatló táborának segítségére és aki fedezte a vidéki

szervezetek költségeit, értesülésünk szerint beszüntette az anyagi támogatást. Prohászka Ottokár püspök, ki a szószekeken, írásalban törhetetlen harcosa volt az ébredőszékeknek, már egy év óta hallgat. A bu-

dapesti és vidéki szervezetek mind haldokolnak és azok, akik másfél évvel ezelőtt gyűlésekre ezeket tudtak összehozni, résztvevők hiányában már alig tartanak összejöveteleket.

Ujabb földrengés volt Japánban

A földrengés nem okozott nagyobb kárt

Párisból jelentik: Szikratáviratok jelentik Tokióból, hogy ott szerdán két erős földrengést észleltek, amelynek fészke körülbelül 200 mérföldnyire van Magojatól délnyugatra. Az első földrengést 2 óra 35 perckor érezték, a második 9 óra 40 perckor történt, de ezenkívül több kisebb rengés rázta meg a földet.

A jelentések beszámolnak az iszonyú rémületéről, amely Japán középső részének lakosságát elfogta. Magojában, Kiotóban, Osakában és Kobéban ezrével menekült a nép a szabadba és sokáig nem mert visszatérni a házakba, pedig a földrengés aránylag nem okozott nagyobb kárt.

Az általános rémületnek az a magyarázata, hogy egész Japánban már készülnek gyászünnepekkel megülni az 1922 december 1-én történt szörnyű földrengés évfordulóját, de a nép különben is folytonos félelemben él, mert rémhírek jönnek a forgószél és a tengeri viharok pusztításairól. A legutolsó nagy földrengés évfordulójának megtartására kormányrendelet jelent meg, amely már most eltelt december 1-én minden mulatozást, zenét, színelőadást és alkoholt, az összes vasuti és közúti forgalomnak pedig két percre meg kell állania abban az időben, mikor két év előtt a nagy földrengés pusztított.

Feszült izgalmak között folyik a londoni konferencia

Herriot mindenáron engedelményeket akar az angoloktól a Ruhr-vidék kiűritéséért — Péntekre várható a kompromisszumos megegyezés

Londonból jelentik: Váratlan fordulat következett be: a tegnapi német-francia-belga tárgyalások a Ruhr-terület katonai kiűritésének idejével eredménytelenül végződtek és ennek következtében holtpontra jutott minden, annyira, hogy Herriot a szerdai konferencia után, a melyen Stresemann hajthatatlan maradt, Ramsay Macdonald előtt azzal fenyegetőzött, hogy becsomajolja börtönjeit és visszautazik Párisba, ha a németek tovább is macakcskodnak.

A francia miniszterelnök békülékeny kijelentései után a szenáció erejével hatott, hogy Herriot tegnap a német-francia-belga konferencián mereven ragaszkodott a Ruhr-vidék kiűritésének egyévi időhatárhoz.

A francia miniszterelnöknek ez a meglepetésszerűen rideg állásfoglalása megakasztott minden további tárgyalást. Herriot mindössze azzal igyekezett enyhíteni a megdöbbentő hatást, hogy hosszabb beszédben jelezte, hogy talán később lehetséges lesz a maximális időhatárt meg rövidíteni, ha majd a Dawes-tervezet életbeléptetése után kedvezően alakul a politikai viszony Franciaország és a német birodalom között, sőt késznek nyilatkozott ez esetre írásban is ígéretet tenni arra, hogy a megszálló csapatokat hamarabb vonja ki a szankciós területekről. Arról azonban hallani sem akart Herriot, hogy olyan módon tegyen kötelező ígéretet, amely formájánál fogva az elkövetkezendő francia kormányt is kösse.

Mi az oka Herriot rideg állásfoglalásának?

Herriot miniszterelnököt — a különböző befolyásokon kívül, amelyekkel Párisból való visszatérte óta hatottak rá, — az az aggodalom vezette állásfoglalásában, hogy engedékenysége esetén nemcsak a nacionalista blokkal, hanem saját pártjának jobbszárnyával is megvívják a baja. De ugyanilyen szempontok vezették a német birodalmi külügyminisztert is, hogy határozott nemet mondjon.

Ezenkívül azonban Franciaország állásfoglalásával az igazi harcot Anglia és az Egyesült Államok ellen vívja a szövetségi háborús adósságok elengedéséért, vagy legalább is jelentékeny leszállításáért.

Herriot legalább is annyi engedményt akar kicsikarni Angliától, hogy majd ha a londoni konferencia határozatait képviselnie kell a kamara és a szenátus előtt, erre mint vívmányra hivatkozhat.

Londonban úgy tudják, hogy az angol kormány egy csapással ki tudná egyeztetni a német-francia ellentétet a Ruhr-terület kiűritése dolgában, ha kötelező ígéretet tenne Herriot-nak, hogy leszállítja a háborús tartozást. Amde Ramsay Macdonaldot is az a veszedelem fenyegeti, hogy gyöngye lábba áll és esetről-esetre összeverődő többsége cserbenhagyja, ha pénzügyi döntéseket hoz s ez magyarázza az angol miniszterelnök passzív viselkedését.

A belgák a tegnapi tárgyaláson a francia álláspont mellé szegődtek. Az angolok és az amerikaiak nem vették pártfogásukba a németek kivánságát s már ezzel is Herriot álláspontját erősítették.

Stresemann tanácskozása Macdonalddal

Stresemann csütörtökön korán reggel hosszasan tanácskozott Ramsay Macdonalddal s ő is, mint előzőleg Marx, figyelmeztette arra a komoly, sőt válságos helyzetre, amelyet a franciák engesztelhetlensége könnyen előidézhet, mert felboríthatja a konferenciát. A német birodalmi külügyminiszter megmagyarázta az angol külügyminiszternek, hogy miért kell a német delegációnak megfelelő időhatárt kapnia a katonai kiűritésre. Eltekintve attól, hogy maga a megszállás jogtalan volt, a 800 millió kölcsön sikkere is komolyan veszélyeztetett, ha a szövetségesek csak egy év múlva ürítik ki a Ruhr-területet és magánhitelt Németország ebben az esetben sehonnán sem kaphatna. De mindezekon felül a német kormányra nézve saját parlamentjében ugyanolyan a helyzet, mint a Herrioté a kamarában és a szenttusban. A német birodalmi kormány nem tudna szavatolni a Dawes-törvényjavaslatokon felül még viselni kellene a felelősséget egy további évi megszállásért.

Az angol sajtó Loucheur okolia a fordulatért

Az angol sajtó csütörtöki cikkei-

ben annak a bizakodó hangulatnak ad kifejezést, hogy nincs még minden elveszve és Herriot állásfoglalása azzal magyarázható, hogy Loucheur elhitette vele Londonban, hogy a francia radikális-szocialista párt jobbszárnyának 44 tagja a miniszterelnök ellen fordult. Loucheur erősen dolgozik a kulisszák mögött és készül fölvidítani a kormányt és Herriot-t, vagy ha ez nem menne, előkészíti a talajt Klotz számára.

A londoni lapok szerint Loucheurnak az az álláspontja, hogy Herriotnak ki kell kényszerítenie Németországtól a Ruhr széntertermelésének és a lotharingiai érciparnak organikus összekapcsolását, kereskedelempolitikai téren pedig mentől több egyoldalú kedvezményt, ami pedig a katonai kiűritést illeti, nem volna nehéz valamivel több diplomáciai ügyességgel és elszántsággal azt az elvet érvényre juttatni, hogy a mindenkori francia kormány szabad megítélésétől függ, mikor rendeli vissza a katonaságot a szankciós területekről.

A tudósítások azzal végződnek a londoni lapokban, hogy megokadott a legsötétebb pesszimizmus, de a Daily News a londoni konferencián idéző Breitscheid német szocialista képviselő nyilatkozatát közli, hogy a legnagyobb valószínűség szerint péntekre sikerülni fog megegyezni a katonai kiűrités kérdésében.

A német minisztertanács jóváhagyta Marx londoni állásfoglalását

Berlinből jelentik: Marx kancellár a konferencia kedvezőtlen alakulása miatt táviratilag kért utasításokat a birodalmi elnöktől.

A kancellár táviratára Ebert birodalmi elnök csütörtökön minisztertanácsot hívott össze, amelyen csak az a kérdés szerepelt, hogy a német delegáció a körülmények változása folytán milyen állást foglaljon el a konferencián. Az ülés folyamán a kormány tagjai hozzájárultak Ebert elnök és Marx kancellár állásfoglalásához a Ruhr-vidék katonai kiűritésének rövidebb határidőhöz való kötése tekintetében.

Anglia és Amerika méltányosnak tartja Franciaország ajánlatát

Párisból jelentik: Herriot kérésére Macdonald és Kellogg amerikai nagykövét közölték Marx-szal és Stresemannal a szövetségeseknek azt az egyértelmű felfogását, amely szerint a franciák által a Ruhr-vidék kiűritésére felajánlott egy évi határidőt teljesen méltányosnak találják.

A német delegátusok haladékat kértek és délre ígérték a választ. A szövetséges delegációk vezetői fél 11 órakor újra összeültek és 11 órakor megjelentek a német delegátusok s azt kérték, hogy délután válaszolhassanak, mert Berlinnel nem kaptak megfelelő telefonösszeköttetést. Marx német kancellár fél 3 órakor azt a kivánságot fejezte ki a szövetséges delegációk vezetői előtt, hogy a szövetséges és német miniszterek 3 órára kitűzött tanácskozása előtt Herriot-val tárgyalhasson. Herriot nyomban fogadta Marxot és kijelentette, hogy a Ruhr-vidék katonai kiűritésének terminusát a londoni konferencia záradékának közzétételétől és nem a Dawes-tervezet életbeléptetésétől számítják. Herriot és Marx tanácskozása fél 4-ig tartott. Marx kijelentette Herriot-nak, hogy a maga felelősségére nem járulhat hozzá a Ruhr-vidék katonai kiűritésének dátumához és közölte, hogy dr. Luther, pénzügyminiszter visszautazik Berlinbe a birodalmi elnökkel és a pártvezérekkel való tanácskozás végett. A német kormány válasza még vasárnap előtt megérkezett.

„A hullának nincs vizuma“

A pozsonyi hatóságok nem akarták megengedni Horovitz szerkesztő holttestének elszállítását

Pozsonyból jelentik: A bécsi hajón néhány nappal ezelőtt — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — szívszélhűdésben meghalt Horovitz Gusztáv suboticei származású hírlapíró, aki az utóbbi években egy hetilapot szerkesztett Budapesten. Minthogy a halál koleragyanus tünetek között következett be, Horovitz holttestét Pozsonyban partraszállították és a kórházban fölboncolták. A boncolás után a holttest két napig a kórház halottas kamrájában maradt, közben azonban Horovitz hozzátartozói táviratilag megbízták az egyik pozsonyi temetkezési vállalatot a holttest Budapestre való szállításával. A vállalat megbízottja megjelent a pozsonyi városházán és a halotti bizonyítvány kiállítását kérte. A hivatalnok megvizsgálta Horovitz Gusztáv utlevelét, azután kijelentette:

— A hullának nincs vizuma.

— Micsoda? — döbönt meg a Pompes-Funebres-alkalmazott.

— Horovitz utlevelén csak jugszláv és osztrák vizum van, — folytatta a hivatalnok — csehszlovák nincs. **Hogy jött be ez a hulla egyáltalán a köztársaságba?**

— Azt nem tudom, — felelte a temetkezési vállalat embere — de az kétségtelen, hogy meghalt és így kiállítható elhalálozási bizonylat számára.

A hivatalnok a fejét rázta és a hiányzó vizum miatt kerekén megtagadta a bizonyítvány kiállítását, amely nélkül Horovitz holttestét sem elszállítani, sem pedig eltemetni nem lehetett. Időközben azonban megérkezett Budapestről a Horovitz-család egyik tagja Pozsonyba, aki megmagyarázta a városházán, hogy a megboldogult Horovitznak azért nem volt csehszlovák vizum az utlevelén, mert eredetileg nem akart Pozsonyban kiszállni és csak a Halál felelős azért, hogy beutazási engedély nélkül jutott be a

csehszlovák köztársaság területére. Ezek után semmi akadály sem volt többé a halotti bizonyítvány kiállításának és Horovitz Gusztáv holttestét békén visszazárlhatták Budapestre.

Temetése csütörtökön délután ment végbe a Kerepesi temetőben, ahol az újságíró testületnek nevében Magyar Károly titkár mondott búcsuztató-beszédet sirja fölött.

Pénzt vagy szerelmet!

Zsarolásért feljelentett novisadi tanár

Novisadról jelentik: Több polgári iskolai gyermek szülei följelentést tettek a rendőrségen, hogy Nagyvínszki Sándor novisadi polgári-iskolai tanár az elmúlt iskolai év folyamán többször meg akarta őket zsarolni.

A feljelentés szerint a tanár több gyengén tanuló gyermek anyját a lakására hívta és ott az illetőnek kijelentette, hogy a gyermeke rosszul áll, de azért az anya ne ijedjen meg, mert bizonyos ellenszolgáltatásokért

hajlandó átsegíteni a gyereket a vizgán

A megriadt anyáktól a tanár szerelmet kért. Aki erre nem volt hajlandó és felháborodással visszautasította a tanár szerelmi ajánlatait, azoknak kijelentette, hogy hajlandó pénzt is elfogadni.

A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást és az iratokat az ügyészséghez tette át, további eljárás végett.

A tanárt felfüggesztették állásától.

Huszezer hívő vesz részt az oszjeki eucharisztikus kongresszuson Nagyboldogasszony napján kezdődnek az ünnepségek

Az oszjeki eucharisztikus kongresszusra, amelyet 16-án és 17-én tartanak meg, nagyarányú előkészületek folynak, hogy az ország katolikus társadalmának ünnepélyes összejövetele mennél díszesebb keretek között menjen végbe. Mintegy 20.000 ember részvételére számítanak. A nagygyűlést az oszjeki Regiment-gartenban, rossz idő esetén a templomokban tartják meg.

Az ország területéről tizennyolc érsek és püspök érkezik ez alkalomból Oszjékra. Pellegrinetti beogradi pápai nuncius is megjelenik kíséretével, azonkívül dr. Jeglič egyházfejedelem Ljubljanából, Bauer zagrebi, dr. Dobracic bari, dr. Szarics sarajevói érsek, Akszmovics apostoli adminisztrátor Djakovóráról, Budanovics apostoli adminisztrátor Szubotícáról, Rodics nagybecskereki és Hrdy nisi apostoli adminisztrátorok, Bazjuk banjalukai adminisztrátor és a többi

püspökök és egyháziók.

Az eucharisztikus kongresszus ünnepségei ma, pénteken, Nagyboldogasszony napján délután kezdődnek az »Abraham áldozata« című oratórium előadásával, amelyben az egyházi énekkar és az oszjeki nemzeti színház énekkara működik közre. A következő két napon, szombaton és vasárnap négy templomban, különböző tereken és gyülekeiséken, a színházban és moziban szakadatlanul követik egymást a szentmisék, szentbeszéd, értekezletek, előadások és vallásostárgyú szindarabok és filmek bemutatása. A gyűléseken a horvát beszéd mellett külön exhortációkat tartanak a magyar és német hívek számára.

Szombaton délelőtt Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor németnyelvű beszédet mond a várbeli téren a német hívek előtt. A szombati éjjeli misék során a Szent Ferenc-rendi templomban Csávossy Elemér becskerekeli je-

szülta atya magyarnyelvű szentbeszédet tart.

A vasárnapi kongresszusi gyűléseken a különböző hitbuzgalmi egyesületek, Mária-kongregációk és ifjusági szervezetek rezolúciókat fognak hozni a vallásos élet problémáit érintő kérdésekről. Különösen nagyszámu határozati javaslatot terjesztenek elő az iskolai valdsoktatás szabadsága érdekében. A kormány képviselőiben Korosec vallásügyi miniszter vesz részt az oszjeki kongresszuson.

A kongresszus befejeztével, hétfőn, az egész országból összegyűlekezett egyháziók Djakovóra utaznak, ahol püspöki konferenciát fognak tartani.

Tizenötévi börtönre ítélték

egy tizennyolcéves rablógyilkost Meggyilkolt és kirabolt egy asszonyt

Belovárról jelentik: Ezelőtt két hónappal özvegy Schein Izidorné hetven éves bedencskai korcsmárosnét meggyilkolva találták a korcsmaajtóban. A nyomozás megállapította, hogy a gyilkosságot Vukovics Ilija 18 éves szolga követte el, aki a gyilkosság utáni napon eltűnt a községből. Vukovicsot sokáig a legszorgosabb nyomozás ellenére sem sikerült kézrekeríteni, míg a véletlen a csendőrség kezére juttatta.

Virje községben egyik földbirtokos házához új bérest fogadtak fel, aki egy vita alkalmával összeverekedett az egyik virjei legénygel, Koplják Jánossal, akit az új szolga így fenyegetett meg:

— Vigyázz, nehogy te is úgy járj, mint a zsidóasszony, akit megöltem!

Koplják nyomban jelentette az esetet a csendőrségen, amely az új bérest tartóztatta. A béres hosszas vallatás után bevallotta, hogy Vukovicsnak hívják és ő követte el a bedencskai gyilkosságot.

Vukovicsot beismerő vallomása után átadták a belovári ügyészségnek, amely augusztus 12-én tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást és Vukovicsot előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosságért tizenötévi súlyos börtönre ítélték.

Egy csöpp tanulság

Írta: Moly Tamás

A nagykereskedő kitüntető nyájassággal fogadta az újságíró, eléje ment az ajtóig; arcán meglátszott az öröm, beültette látogatóját a legkényelmesebb karosszékbe; a bőkezű ember mozdulatával tette eléje a dobozt, drága szivarokkal tele. Meg se várta, míg vendége hozzálát a műtéthez, hanem mindjárt beszélni kezdett, mintegy a maga jószántából és mintha kissé leckét mondana:

— Fölösleges különösen hangsúlyoznom, hogy nagyon örülök az ön látogatásának, tisztelt szerkesztő ur. És pedig azért örülök ennek, mert alkalmat erre cégem főnállásának harmincadik évfordulója ad. Örömmel és jóleső meglepődéssel nézek vissza erre a harminc esztendőre. S vannak pillanatok, amikor büszke vagyok a munkámra s az eredményre, melyet ezen harminc év alatt elértem. Ezt talán nem kell külön hangsúlyoznia szellemes cikkében, melyet rólam nagyrabecsiült újságjában írni fog, mert hiszen általában minden embernek vannak pillanatai, amikor érthető büszkeséggel tekint valamilyen munkájára, vagy tetteire, vagy valamire, ami az életével kapcsolatban végbement. És igaza van, mert más ugye teszi.

Legyen szabad megjegyezni, hogy az ember a legokosabban teszi, ha azokra a körülményekre

büszke, melyek között született, felnőtt és küzdött. Én ugyanis arra vagyok büszke, hogy mint szegény fickó indultam neki az életnek. Eltökélt szándékom az volt, hogy legyek valamivé. Hiszen ez nem nagy probléma a szegény fickónak: az ilyennek nincsen mit veszítenie. Hozzáfogtam a munkámhoz annak a fölismerésével, hogy én csak nyerhetek. Óriási előny.

Ne vegye szerénytelenségnek, kedves szerkesztő ur, ha elmondom néhány szóval, mi az, ami bennem dolgozott lankadatlanul, amíg csak célhoz nem értem. Az alkalmazotaimnak azt szoktam mondani: Mit csinál, ha arról van szó, hogy a falba beleverjen egy szöveget? Fogja a szöveget és a kalapácsot és nem nyugszik és a szög fejére addig üt a kalapáccsal, amíg el nem érte a szándékát. Az életben mindennel így kell csinálni, ha az ember azt akarja, hogy az akarata megvalósuljon. Nem szabad belenyugodni, ha véletlenül a fal egy rossz helyén próbálkozott a szöggel, mely belegörbül, amint veri; az ember kiveszi a szöveget, egyenesre kalapálja és újra hozzálát a munkához. Az se baj, ha az ujjára üt: szitkozódik egy nagyot és beszopja az ujját, rászán erre egy-két percet, de azután folytatja a munkáját. Így kell tenni mindennel, amit az ember igazán meg akar valósítani.

Egy egészen kis bolthelyiségben fogtam hozzá a meggazdagodáshoz. Szegény boltos voltam és nagy tisztelettel viseltetem a garas iránt. És

még nagyobb tisztelettel viseltetem a tanulságok iránt, mikkel az élet, merem mondani: szüntelenül, jól tartott. Nem gondoltam másra, csak a boltomra s a lehetőségekre, hogyan vihetem minél többre. Ebben a küzdelemben segítségemre volt egy fiu, egy tizenöt éves gyerek, aki tőle telhetően igyekezett komolyan dolgozni. Ő még szegényebb volt nálamnál. Egyszer, egy hétfőn reggel, nagyon keserves ábrázattal állított be a boltba.

Ránézek és mert nem szeretem a szomorú arcot (mivel a szomorúság egész fölösleges módon gátolja meg az embert a munkájában), kérdem tőle résztvevőn, hogy mi baja? Erre elmondja, miközben elpityeredik:

— Jaj, kérem szépen, most már igazán el vagyok keseredve és megvan rá minden okom, mert nincsen egyetlen rendes öltözetem sem, hogy vasárnap és ünnepnapon elmehetnék a templomba. Ócska holmim csupa rongy és piszok, nem lehet már rendbe hozni; új ruhát nem vehetek, mert szegény jó apám már két esztendeje, hogy meghalt és ami fizetésem van, az otthon kell az utolsó fillérig, hiszen szegény jó anyámat így is szétveti a gond...

Hát bizony, ez keserves állapot, nagyon is meg tudtam érteni a gyereket bánatát. Panasza nem hagyott nyugodni s mi történt? Nagy kinnal-keservvel összeszedtem annyit, hogy elmehettem a gyerekkel a szabóhoz. Tetszetős öltözetet vettem neki, jó kelméből. A gyerek arca ragyogott az örömtől, hálásan

nézett rám, megindultan, remegő hangon köszönte meg jószágomat s büszkén, boldogan ment haza este az anyjához.

Másnap nem jött a boltba, harmadnap is hiába vártam. Nem tudtam, mire véljem a dolgot s igazán kezdtem már aggódni a gyerekiért. Negyednapra se jött és hirt se hallottam felőle. Ekkor már annyira nyugtalanított az eset, hogy elhatároztam, elmegyek a lakására és megnézem, nem történt-e a gyerekek baja.

Amikor benyitottam hozzájuk, — a lakás nagyon szegényes volt — a gyerek anyja fogadott, igen derék, jóra való asszony. Megmondtam neki, hogy ki vagyok és mi járatban jöttem.

Láttam rajta, hogy szeretettel néz reám, amint megtudta a nevetem és hálálkodva, élénken monddta:

— Ó, kedves jó uram, minden nap kérjük a jó Istent, hogy áldja meg önt azért, amiért olyan jó volt szegény gyerekekhez. Derék, szorgalmas fiu az én Bobbiem. Most, hogy az új öltözetében mégis csak jól hat s uri formája van, egész nap a városban járkal és tudakozódik olyan állás után, ahol jobban fizetnek.

Elégedjék meg ma ezzel a kis történettel, kedves szerkesztő ur — fejezte be szavait a nagykereskedő. — Van benne egy csöpp tanulság is, vegye hasznát, aki tudja.

És nyájas mosollyal kísérté el vendégét az irodája ajtajáig.

Szudánban általános fölkelés készül a fehérek ellen

Anglia egy cirkálót és egy nagy csatahajót küldött a veszélyeztetett partvidékre

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök szerdán délelőtt a külügyi hivatalban kihallgatáson fogadta Allenby egyiptomi főbiztost és az egyiptomi angol hadsereg parancsnokát. A tárgyalások a szudáni helyzet körül forogtak. Elhatározták, hogy Anglia egyelőre egy cirkálót, továbbá egy nagy csatahajót küld a veszélyeztetett partvidék védelmére. Az estilapok azt jelentik, hogy katonai körök a szudáni helyzetet a legnagyobb mértékben nyugtalanítónak mondják. Az angol hatóságok a spanyol kormánytól olyan közléseket kaptak, melyek arra engednek következtetni, hogy az északi partvidék benszüllött lakossága nagyarányú mozgalmat indított a fehérek ellen és általános fölkelést készít elő.

A múlt hét vége óta Szudánban három helyen voltak politikai teli-gyűzavargások, még pedig Albarában, Khartumban és Port Sudanban. Albarában az egyiptomi vasutaszázaló emberei kezdtek zavargást, kik a felszerelt arab gyalogságot téglákkal és ócskavasdarabokkal támadták meg. A kihívásra, mikor már veszélyessé vált a helyzet, valószínűleg kifejezett parancs nélkül az arabok tüzelni kezdtek s lövéseikkel négy tüntetőt megöltek, tizenhatot pedig megsebesítettek.

Khartumban a katonai iskola

egyiptomi hadapródjai okozták a zavargást, ezt azonban egy brit zászlóalj pusztá megjelenése elfojtotta.

Port Sudanban egy maroknyi egyiptomi vasutas-csapatbeli ember, akik egy felfüggesztett postatiszt vezetésével megszöktek táborukból, végigportyázták a várost, majd visszatértek szállásukra. A nyugalmat már helyreállították s intézkedések történtek arra, hogy úgy a zavargások, mint a lövöldözés ügyében indítsanak szigorú vizsgálatot.

A Daily News ezt írja: Kétségtelen, hogy a zavargásokat az egyiptomi nacionalisták szélsőséges elemei tudatosan provokálták. Céljuk bizonyítékokat gyártani annak a követelésüknek támogatására, hogy Szudán alig várja Egyiptomhoz való csatlakozását. Hogy Szudánban ilyenféle cselszövés folyik, az már bizonyos idő óta tudott dolog s a brit miniszterelnök nyilvánosan is figyelmeztette az egyiptomi tuzókat, hogy a kormány nem retten vissza az erélyes rendszabályoktól azokkal szemben, akik ilyen agitációt szívnak. A Daily News emlékeztet arra, hogy Zaglul pasa egyiptomi miniszterelnök is alig menekült meg a haláltól, amikor az egyik fanatikus agyában megszületett az a gondolat, hogy Zaglul elárulja az extremisták ügyét.

Egy szélhámos kékszakáll kalandjai

Aki harmincöt asszonynak volt az eltűnt férje

A háboru utáni bűnözők és szélhámosok nemzetközi táborában is ritkítja a párját az a vakmerő kalandor, aki Anglia, Csehszlovákia és Jugoszlávia több városában a hadiözvegyek háborúból megkerült férjének adva ki magát, a legtragikomikusabb szélhámos ságokkal harmincöt hiszékeny asszonyt fosztott ki és amikor már nem volt mit kiporolni, hirtelen eltűnt.

Az ötletes csaló, akit Schöberl Antalnak hívnak, első működése színhelyül Ausztriát választotta ki. Rövid működése alatt csakhamar meggyűlt a baja a rendőrséggel, mert a hadiözvegyek, akiket rövid együttlét után csakhamar elhagyott, nem akartak belenyugodni a másodszori eltűnésbe, mire Schöberl nagy ruhárral és egy csomó kellemes emlékekkel sürgősen áttette székhelyét Jugoszláviába. Itt is valóságos kékszakáll életet élt, négy városban volt már egy-egy hadiözvegy felesége, akik tejből-vajból fürdették az elveszettnek hitt, jó családfőt. Amikor azonban Zagrebben fölismertek, jobbnak látta innen is odébb állni és egy szép napon Csehszlovákiában tűnt föl ismét. Itt aztán végképp rajtavesztett.

Az egyik Prága melletti kis városkában, okmányokkal felszerelve beállított egy hadiözvegyhez, aki azóta már másodszor is férjhezment és könnyezve, csókkal üdvözölte, mint eltűnt, de megkerült hű férje. Az asszonynak cseppet sem tetszett a váratlan fordulat és mivel Schöberl egyáltalán nem hasonlított első férjére, feljelentést tett ellene a rendőrségen.

— Az én uramnak egy anyajegy volt a karján — mondta az erélyes hadiözvegy a rendőrségen — és ezt tanukkal is tudom igazolni — mire Schöberl alapos vizit alá vették és amikor semmiféle anyajegyet nem találtak rajta, letartóztatták. Schöberl ekkor bevallotta, hogy csehországi honos, nős és gyermekei vannak. A háboru után katonaszökevény volt. Összesen harmincöt bána-

tos hadiözvegyet fosztott ki három esztendő alatt. Az osztrák rendőrség most átiratot intézett Csehszlovákiába, hogy Schöberl, büntetése kitöltése után adják ki az osztrák rendőrségnek, amely szintén felelősségre fogja vonni Ausztriában elkövetett szélhámoságaiért.

Ujabb rendelet a külföldi munkásokról

A munkaadók tartoznak szerződést kötni külföldi munkásaikkal

A Jogélet vasárnap megjelenő száma közli a szociálpolitikai minisztérium szabályrendeletét a külföldi munkások bejelentési kötelezettségéről.

A rendelet szerint azoknak, akik külföldi munkást akarnak alkalmazni, a legközelebbi munkásfelügyelőséghez kell az engedély iránt kérvényt benyújtani. A munkásfelügyelőség három hónapnál hosszabb időre szóló engedélyt nem adhat és az első ízben rövidebb időre adott engedélyt meg nem hosszabbíthatja. A három hónapnál hosszabb időre szóló engedély megadása a szociálpolitikai minisztérium hatáskörébe tartozik. Ha a munkásfelügyelőség a kért engedélyt megtagadja, a kérvényező felelősséget a szociálpolitikai miniszterhez.

Azok a külföldi munkások, akik az ország területén már alkalmazva vannak, csak abban az esetben alkalmazhatók tovább, ha munkaadójuk a rendelet hatályba lépésétől számított harminc napon belül kérvényt nyújt be az illetékes hatósághoz. Ellenkező esetben a helyi hatóságok a már kiadott lakhatási engedélyt megvonják a külföldi munkástól.

Az alkalmaztatási engedély kiadható határozott vagy határozatlan időre. A határozott időre szóló engedéllyel rendelkező külföldi munkások csak külön engedély alapján alkalmazhatók más vállalatoknál.

A munkaadók kötelesek az alkalmazott külföldi munkásokkal szer-

ződést kötni és ebben öket biztosítani, hogy munkafeltételek dolgában a hazai munkásokkal egyenlő elbánás alá esnek. A szerződésben pontosan fel kell tüntetni, hogy mennyi utiköltség jár a külföldi munkásnak jövedelekor és távozásakor.

A rendelet a Hivatalos Lapban való megjelenése napján, július 23-án lépett életbe.

Hat tagból állott

a kikindai diákok betörőbandája Megint letartóztattak négy tanulót

A kikindai rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta a kikindai főgimnázium két felsőbb osztályu tanulóit, akikről — mint a Bács-megyei Napló is közölte — kiderült, hogy másfél éven át lopkodták a gimnázium szertárait és könyvtárát. A rendőrség tovább folytatta a nyomozást, mert az a gyanu merült fel, hogy a két megtévedt diáknak bűntársai is voltak.

Kikindai tudósítónk jelentése szerint a további rendőrségi nyomozás újabb eredményekre vezetett. Kiderült ugyanis, hogy a diákok betörőbandájának összesen hat tagja volt, valamennyien gimnázisták, a kik O. Szvetozár hatodikos vezetése alatt követték el a gimnázium ellen tervezett betöréseket. A rendőrség az újabb tettestársak közül I. István, A. Száva és Gy. Brankó diákokat letartóztatta, míg a bandának még szabadon levő tagjai után folytatják a nyomozást. A kihallgatások folyamán derült ki az is, hogy O. Szvetozár, a betörőbanda vezére letartóztatása alkalmával hatszáz dinárral meg akarta vesztegetni Ruzsics detektívet, hogy szökni engedje. Minthogy a diákok beismerő vallomásaikban megnevezték orgazdáikat is, azoknak a lakásán az ellopott holmik legnagyobb részét megtalálták és így már csak jelentéktelen károsodása van az intézetnek.

A verbászi kiállítás

Dijkiosztás a mezőgazdasági osztályon

A verbászi kiállítást napról-napra igen sokan látogatják a Vajdaság minden részéből. Ugy az ipari, mint a mezőgazdasági kiállításnak állandóan nagy közönsége van. A mezőgazdasági osztályon szarvasmarhatenyésztésért a következők kaptak oklevelet:

Arany oklevelet nyertek: Becker Pál, Machner Mihály, Ruth Fülöp, Rökrig Jakab, Ruth Károly, Hohl János, Schick Mihály, Beyer Henrik, Verbászi cukorgyár. Ezüst oklevelet: Becker Péter, Heib Dániel, Oberländer Keresztély, Hilkene Keresztély, Röhrig Jakab, Panity Ivan, Heib Fülöp, Schmidt Péter, Rumpf Pál, Reppert Henrik. Bronz oklevelet: Hilkene Keresztély és Pál, Ruth Fülöp, Judt Péter, Hamm Fülöp, Brust János, Reppert Fülöp. A méhészek közül kitüntetést kaptak: Benes István B.-Topola, Kuntz Péter N.-Verbász, Harmat Pál Szt.-Kanizsa, Walter Mátvás N.-Verbász, Skoda Vendel N.-Verbász, Ritzmann Lajos Noviszad, Biró Ferenc Szombor, Lotz Jakab Szt.-Verbász arany oklevelet, Pusztai Ferenc N.-Verbász, Verbászi méhészeti egyesület ezüst oklevelet és Nagy József (kétszer) Szt.-Becsei, Schmidt Pál Noviverbász, Celyuska Márton Szombor bronzoklevelet.

A versenyszántás 15 és 17-én délelőtt kilenc órakor lesz a község közelében levő földön.

A kiállítás vezetősége 16-án este nyolc órakor az Ipartesület termében vetített képekkel előadást rendez.

Politikai öncsonkítás

A Wolff-párt saját háznagyát is kihagyta a választói névjegyzékből

Budapestről jelentik: A Wolff-féle budapesti Keresztény Községi Párt egyebet sem csinál tudvalevőleg, mint azon fáradozik, hogy minél több választót hagyjon ki a választói névjegyzékből. A nagy buzgalom most furcsán bosszulta meg magát. A központi választmány, amely nem néz már sem jobbra, sem balra, hanem lehetőleg mindenkit meg akar fosztani attól a jogától, hogy az urnák elé járulhasson, tévedésből elkövette azt a trefát, hogy még a Keresztény Községi Párt klubjának a háznagyát, Nagy Ferencet is kihagyták a választói névjegyzékből, mert véletlenül olyan neve van, amelyet sok ember visel.

Nagy Ferenc régi oszlopos tagja a Wolff-pártnak. A kerület megszervezését bízták rá és a szervező bizottságnak most is tagja. Természetesen fővárosi bizottsági tag is volt és egyike a lehangosabb közbeszólóknak. A napokban a legnagyobb meglepetésére levelet kapott a központi választmánytól, amelyben értesítik, hogy kihagyták a névjegyzékből. Nem akart hinni a szemének és azt hitte, hogy tévedés van a dologban. Elment a Városházára, ahol a kihagyottak névsora közzesemlére van kitéve és meggyőződött arról, hogy a Keresztény Községi Párt vezetése alatt álló központi választmányban valóban ötletszerűen történik a szavazópolgárok kihagyása a szavazók jegyzékéből és e percben valóban nincs szavazati joga.

A volt bizottsági tag természetesen meglebbezte a határozatot. Ezt a felebbezést kétségtelenül kedvezően fogják elintézni...

HIREK

A »Bácsmegyei Napló« legközelebbi száma szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— Uj főszoigabiró. A belügyminiszter Jovánovics Zsikát batinai főszoigabiróvá nevezte ki.

— Elhalasztották a radikális-párt nagygyűlését. Beogradból jelentik: A radikális-párt vasárnapra nagygyűlést tervezett Beogradban, a melynek vezérszónoka Patics Nikola lett volna. A gyűlés előkészítésére nagyban folyt az agitáció nemcsak Szerbiában, hanem a Vajdaságban is és mintegy husz-harmincezer ember megjelenésére számítottak. A pártvezetőség azonban csütörtöki ülésén, elhalasztotta a nagygyűlést, mert a gyűlés napja egybe esik Péter király halálának évfordulójával.

— Titeli küldöttség a pénzügyminiszternél. Titről jelentik: A titeli járásból népes küldöttség jelent meg a pénzügyminiszternél és a kivetett adók leszállítását kérte. A küldöttség kifejtette, hogy az adókat aránytalanul vetették ki és az meghaladja a lakosság fizetőképességét. A pénzügyminiszter megígérte az adókievetések revízióját.

— Weltner hazatérését írásban engedélyezték. Budapestről jelentik: Dr. Györki Imre nemzetgyűlési képviselő, Weltner Jakab védője újabb nyilatkozatot tett közzé az ügyészség Weltner elleni vádemeléséről s nyilatkozatában többek között ezeket mondja: »Nekem írásbeli engedélyt adtak Weltner hazatérésére és ebben kifejezetten közölték, hogy Weltner ellen a bűnvádi eljárást megszüntették.«

— **Bródy Sándor temetése.** Budapestről jelentik: Csütörtök délután fél négy órakor helyezték örök nyugalomra Bródy Sándort a pesti zsidó szentegylet által adományozott diszszirhelyen. A temetésen a magyar közélet sok kiválósága jelent meg, továbbá az újságíró-társadalom csaknem teljes számában. Beszédek az elhunyt utolsó kívánságára szerint nem mondtak a sírnál. A nagy író családja az egész országból nagy tömegben érkeznek a különböző testületek, hírlapok, barátok és tisztelők részvénytülatkozatai.

— **A restaurált moli görögkeleti templom felavatása.** Molról jelentik: A moli görögkeleti templomot, amelynek restaurálását rövid időn belül befejezik, szeptember 7-én avatják fel nagy ünnepségek keretében. A felavatási ünnep egybeesik a templom fennállásának százéves jubileumával. A felavatást Csirics Irenej noviszadi püspök végzi.

— **Harangszentelés Oszijeken.** Oszijekről jelentik: Ünneplés keretében ment végbe vasárnap az alsóvárosi római katolikus templom új négy harangjának felszentelése. A felszentelést Pávics Mátyas djakovói fővikárius végezte fényes segédlettel. Több ezer főnyi tömeg kísérte a harangokat a pályaudvarról a templom elé. A kocsikat és a harangokat valóságos virág- és zászlóerdő borította. A felszentelési ünnepségeket diszlakoma fejezte be.

— **Az Ut háborúellenes száma,** amelyben a vajdasági aktivista írók adják demonstrációs írásaikat a háború tizedik évfordulóján, szombaton jelenik meg. A gazdag tartalmu lapban a következők szerepelnek írásaikkal: Kassák Lajos, Haraszthy Sándor, Csuka Zoltán, Arany-műves János, Lajos, Tamás István, Földes Sándor, Szpászics Velisláv, Vasziljevics Zsarkó, Bosko Tokin és Arató-Krámer Endre. A címlap Georg Gross művészi munkája.

— **Hűtlen hivatalozolga.** Noviszadról jelentik: Kovács Ferenc rendőrségi hivatalozolga pár nappal ezelőtt ügyiratokat vitt be Mázics Milán rendőrkapitányának aláírás végett. Amíg a kapitány az ügyiratokat szignálta, az irodaszolga az egyik irathoz záradékot vezetett, a mi által egyik noviszadi kereskedő nagy vagyoni előnyhöz jutott volna. Ezt a záradékolt ügyiratot újból bevitte a kapitányhoz, több más irattal együtt. A szolga 10.000 dinárt kapott volna, ha sikerül a záradékot aláírnia. A rendőrkapitány nagyon el volt foglalva, egyes darabokat átnézett, a többit azonban, bizva a szolgában, olvasatlanul aláírta. Ezek között volt a záradékolt ügyirat. A kiadóban azonban gyanusnak tűnt fel a dolog, mert látták, hogy a várost sulyos károsodás érné. Azonnal jelentették az esetet a rendőrkapitánynak, mire kiderült a csalás. A hivatalozolgát felfüggesztették és az eljárást megindították.

— **Elfogott rabzókevény.** Noviszadról jelentik: Két héttel ezelőtt a noviszadi ügyészségi fogházból megszökött Petrovics-Matovics Lázár, akit a noviszadi törvényszék hat évi börtönrre ítelt. A szökevényt csütörtökön Dálján elfogták és Noviszadra szállították.

— **Szerencsétlenség tetőjavítás közben.** Kákovics János szubotcai napszámos csütörtökön a Mokráncseva-ucca 33. szám alatti háznál dolgozott, ahol a tetőt javították. Munkaközben a ház kéménye eldőlt és maga alá temette Kákovicsot, aki sulyos sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a kórházba.

— **Meglopta a lakótársát.** Spinz Alojzia verscei német nevelőnő csütörtökön megjelent a szubotcai rendőrségen, ahol lopásért feljelentést tett Mátics Éva állítólagos palánkai asszony ellen. Spinz Alojzia együtt utazott Mátics Évával Versecről Szubotcára, ahol a Karadin-cseva-ucca 22. szám alatt közös lakást béreltek. Mátics Éva éjszaka, amikor lakótársnője aludt, magához vette annak százezer magyar koronát és háromszáz dinárt tartalmazó pénztárcáját és megszökött. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj asszony után.

— **Árvíz Felsőolaszországban.** Milánóból jelentik: A Lagge-Maggiore és a Lagge di Venese környékén nagy záporosó volt. A Lavana-patak kilépett medréből és Venesa-falut elöntötte. A Lagge-Maggiore partján Treza város is víz alá került. A telefon- és távírvonal megszakadt. A kár igen nagy.

— **Ötmillió cigánykerék Amszterdamtól Marseilleig.** Amszterdami jelentik: Takenberg amszterdami sportférfi fogadásból Amszterdamtól Marseilleig cigánykereket hányva utazik. Takenbergnek ötmillió cigánykereket kell vetnie, amíg eléri Marseillet. Az örülteknek csak egy kerékkel van többjük. Takenbergnek mindjárt ötmillió — cigánykerékkel.

— **Szentai műkedvelők kabaréestje a szubotcai Népkörben.** A szentai műkedvelő egyetemi ifjúság augusztus 24-én, vasárnap este félkilencor kacagató kabaréestélyt rendez a szubotcai Népkör helyiségében. Az előadás műsora a következő: 1. *Az új fűrdőmester* Szenes Béla egyfelvonásos bohózata. Előadják: Biliczki Bizonka, Bukovecz Imre, Dobos Győző, Stökl József és Wéber Károly. 2. *Babatánc.* Éneklő: Benedek Andor. Táncolják: Biliczki Bizonka és Sztrilich Lajos. 3. *Lakodalom.* Liptai Imre 2 felvonásos bohózata. Előadják: Malonyai Klári, Bukovecz Imre, Dobos Győző, Riesz József, Sztrilich Károly, Sztrilich Lajos és Wéber Károly. 4. *Bumszti Mária.* Énekes-táncos kuplé. Előadják: Bukovecz Imre és Sztrilich Lajos. 5. *Kelemen Palika.* Szőke Szakáll egyfelvonásos bohózata. Előadják: Auer Ilonka, Biliczki Bizonka, Malonyai Klári, Benedek Andor, Bukovecz Imre, Bukovecz Ferenc, Dobos Győző, Riesz József, Sztrilich Lajos és Wéber Károly. A nagysikerűnek ígérkező mulatságos műsort Keceli Mészáros Ferenc rendezi.

— **Házasság.** Steiner Annuska és Fischl Pál folyó hó 12-én tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aknára futott egy szovjet-torpedóromboló.** Rigából jelentik: Szovjetország egyik torpedórombolója a Fekete tengeren aknára futott. A huszonöttagu legénység elpusztult.

— **Kiraboltak egy marseillei tehervonatot.** Berlinből jelentik: Hét álarcos felfegyverzett rabló megtámadta és kirabolta azt a tehervonatot, amely a marseillei kikötő bevételét szállította. A rablók elmenekültek.

— **Tiszujtás a kikindai római katolikus hitközségben.** Kikindáról jelentik: Szerdán tartották meg Kikindán a római katolikus hitközségi választásokat. A hitközség új elnökéül Dominik Mihály építész választották meg Grifot Péter nagykereskedővel szemben.

— **Árvíz Pakracon.** Pakracról jelentik: A városon keresztül folyó Pakrac ismét kiáradt. Az árvíz mindenütt sulyos károkat okozott, öt hidat ledöntött és több villát megrongált a magas talajvíz.

— **Két polgármester.** Kolozsvárról jelentik: Amikor két évvel ezelőtt a liberális-kormány uralomra jutott Romániában, Deleu János szilágysomlyói polgármestert felfüggesztették állásától és fegyelmi eljárást indítottak ellene, mert hírlapi cikkekben élesen támadta a liberális pártot. Utódjává kinevezték Tartia Aurélt, aki nyomban el is foglalta helyét és azóta is vezeti a városi ügyeit. A felfüggesztett Deleu felebezett az ellene hozott határozat ellen a senmitőszékhez, amely most hatálytalanította a kormány intézkedését és visszahelyezte Deleut állásába. A régi polgármester megjelent Szilágysomlyón, hogy újból átvegye hivatalát, de ekkor derült ki, hogy utódja fölmentésére nem történt semmi intézkedés. Tartia polgármester ragaszkodik ahhoz, hogy ő a polgármester, viszont Deleu is magának követeli a polgármesteri széket. A kormány pedig némán szemléli a szilágysomlyói polgármesterek harcát.

• **Dentiszt Reményi Frigyes** fogászati műterme Subotica, I. Strosmaierova ul. 5. Rendel délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig. Telefon: 7—43.

• **Bács-Topola a negyedik országos vásár tartására engedélyt kapott,** mely vásár minden év augusztus 20-án tartatik meg.

— **A jövő évben elkészül a títel-orlovi Tisza-híd.** Títelelől jelentik: A títel-orlovi vasuti hidat jövőre fejezik be és adják át a forgalomnak. A vasuti hidon kocsik is közlekedhetnek.

SPORT

Slavia (Szarajevó)—Sand 1:1 (1:0). A vendégcsapaton már a fáradság jelei mutatkoztak és főleg ennek tulajdonítható, hogy a Sand, amely egyébként szép játékot mutatott, elkerülte a vereséget. Az első félidő Slavia támadással kezdődött, de csakhamar a Sand került fölénybe, csatárai azonban a kapu előtt csődöt mondtak. A Slavia gólját 18 méteres szabadrugásból érte el, amit a Sand az első félidőben legnagyobb iparkodása ellenére sem tudott kiegyenlíteni. A második félidőben Beleszlin előre ment a jobb-összekötő helyére. Ez a próbálkozás is eredménytelennek látszott. A 41-ik percben szép akcióval nyomult a Sand ellenfele kapujához. Beleszlin a kedvező helyzetet ki akarta használni, de tizenhatoson belül faultolták. A bírő tizenegyet ítélt, amivel a Sand egyenlített. A mérkőzést Mázics kifogástalanul vezette.

• **A Bácska atlétikai versenye.** A Bácska pénteki atlétikai versenyét nagy érdeklődés előzi meg. A versenyekre nagy számmal történtek nevezések és így minden versenyszámban nagy küzdelemre van kilátás. A verseny délután három órakor kezdődik.

• **Evezősverseny Noviszadon.** A noviszadi Danubius-evezősklub vasárnap versenyt rendez. A versenyen skiff, párevezős és négyevezős számok kerülnek eldöntésre. A négyesre beogradi, vukovári, oszijekai, pancsevói, zagrebi, spliti és susaki egyesületek is beneveztek.

• **Az alszövetség válogatott csapat jelöltjei.** Az alszövetség utasítására az alszövetségi kapitány kijelölte azokat a játékosokat, akikből a tréning mérkőzések után összeállítják az alszövetség reprezentatív csapatát. A tréning mérkőzésekre a következőket jelölték: Sombori Sport: Sulyok I., Sulyok II., Kács; Bácska: Virág, Kuluncsics, Gubics, Vukov, Budánovics, Slezák, Marcikics, Kovács, Polyakovics; Sombori Amateur:

Csillag, Weisz; Szubotcai Sport: Jagicza, Bokor, Mészáros; ZsAK.: Varga, Budánovics G.; Sand: Beleszlin, Kovács I., Ördög, Held; SMTC.: Beretka, Markovics; Sloga: Gabrics. *Az alszövetségi kapitány felhívja a kizemelt játékosokat, hogy vasárnap délután 4 órakor felszerelésükkel jelenjenek meg a Bácska-pályán.*

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. augusztus 14.

Berlin deviza 527—529 milliárd márka, valuta 521 milliárd márka.
Bécs deviza 880—884, valuta 879.
Prága 42—42.50.

• **Noviszadi terménytőzsde augusztus 14.** A forgalom valamivel nagyobb volt, irányzat tartott. Elkelt 1900 mm. buza, 1050 mm. zab, 1700 mm. tengeri. Irányárak: Buza 365—370 dinár. Árpa 310—320 dinár. Zab 290—300 dinár. Tengeri 272—271 dinár. Liszt 0-ás 590—600 dinár, 2-es 530 dinár, 5-ös 480 dinár, 6-os 430 dinár, 7-es 380 dinár. Korpa 210 dinár.

• **Chikagói gabonatőzsde, augusztus 14.** Buza 60 librás szept. 128¼, Buza 60 librás decemb. 131¼, Buza 60 librás májusra 136¼, Tengeri 56 librás szept. 115¼, Tengeri 56 librás dec. 108 háromnegyed, Tengeri 56 librás máj. 108¼, Zab 32 librás szept. 50, Zab 32 librás decemb. 52, Rozs 56 librás szept. 91, Rozs 56 librás dec. 95.

• **Newyorki gabonatőzsde, augusztus 14.** Buza őszi vörös 60 librás 142, Buza őszi kemény 143, Tengeri 46 librás 131, Liszt sp. w. cl. 196 librás 575—625. Az irányzat alig tartott.

• **Beograd, augusztus 14. Zárlat:** Páris 450, London 367, Milánó 364, Prága 240.50, Newyork 80.90—81, Genf 1532—1533, Bécs 0.1140—0.1141, Budapest 0.11, Szófia 60, Bukarest 3725, Amsterdam 3185.

• **Zürich, augusztus 15. Zárlat: Beograd 6.60, Newyork 530.75, London 24.04½, Páris 29.30, Milánó 23.80, Prága 15.70, Budapest 0.00695, Bécs 0.007475, Bukarest 2.40, Szófia 3.87.**

• **Budapesti értéktőzsde, augusztus 14.** Realizálásokra gyöngye a tőzsde. *Tőzsdézárlat* (ezer koronákban): *Bankok:* Angol-magy. 50, Földhitelb. 282, Hazal 164, Szlavon jelz. 56, Lloyd-bank 9, Magyar Hitel 579, Osztrák Hitel 194, Jelzáloghitel 114, Leszámitoló 82, Olasz-bank 22.25, Keresk. bank 1285. *Takarékpénztárak:* Belvárosi 27, Egyes. föv. 133.5, Ált. takarékl. 142, Mektár 206, Pesti hazai 3785. *Biztosítók:* I. Magy. Bizt. 9250. *Malmok:* Back-malom 62, I. bpesti gm. 133, Gizella 511. *Bányák és téglagyárak:* Beocsini 1000, Borsodi 120, Cement 70, Szászvári 390, Kohó 475, Istvántéglá 25, Megnezit 2100, Aszfalt 73, Ált. köszénb. 3165, Salgó 600. *Nyomdák:* Athenaeum 130, Franklin 81, Globus 33, Kunossy 7.25, Pallas 100. *Vasművek és gépgyárak:* Gróf Csáky 15, Gazd. gép 160, Fegyver 1440, Ganz Dan. 3040, Ganz vill. 1515, Kistarcsai 45. *Külföldi vállalatok:* Ált. gázlázó 11, Ált. légszesz 540, Déltucor 550, Izzó 720, Horvát cukor 980. *Faipari vállalatok:* Marcurfa 2.8, Guttman 1275, Hazal fa 135, Honi fa 8, Malomsoky 7.5, Ofa 545, Szlavonia 83, Nasici 2425. *Közlekedési vállalatok:* Adria 1050, Közúti 54, Déli-vasut 61, Mftr 280, Nova 158, Állam-vasut 535.

EREDETI
SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel
a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

NYILTTÉR.

Külföldi tanulmányutra mentem és szeptember 1-re térek vissza a legszebb külföldi modellekkel.

J E L E N A

angol, francia, női és gyermek felsőruha divatsalon Subotica Aleksandrova ulica 11. sz. Korzó

Értesitem a tisztelt hölgyközönséget, hogy a **műhíző tanfolyamom**

második kurzusa f. évi augusztus hó 20-án kezdődik, amelyen mindenki megtanulhatja bármily karikahajós varrógépen a divatos műhízőt, u. m.: maderia, richelieu, renaissance, ajour, hardinger, rece, szineshímzés és porhímzést, valamint stoppolást.

Pataki Erzsé

Szegedi ut, Mucsi-telep 89.
A törvényszéktől 8 percrenyre.
A vasbutogyárnál.

6052

Az Eskontna i Pučka Banka d. d. suboticai pénzüintézet felvesz három gyarkornokot a szerb-horvát és magyar esetleg a német nyelv teljes tudásával. Ajánlatok az érettségi bizonyítvány csatolásával az intézet igazgatóságához intézendők. Ugyancsak szüksége van nevezett intézetnek egy írni-olvasni tudó intelligensebb fiatal hivatalosolgára.

6044

Utazót

keresek

azonnali belépésre.

Csak a **PÁLINKA** és **LIKÖR** szakmában jól bevezetett utazó jöhet tekintetbe

Bergel Leo Senta

6011

„PRIMARIUS“

Vegyészeti Iparművek műszaki osztálya vállalja saját gyárakban gyártott „PRIMARIUS“ bőrlemezekkel való fedést, régi zsindegytetőfedést, tetőlemezekkel való átfedését. — „PRIMARIUS“ bőrlemez hosszú évek múlva is vízhatlan és ruganyos marad, semmi kezelést nem igényel, nem kell kátrányozni, ezen lemez befedésével időt, pénzt és munkát takarít meg. — Saját érdekében csakis „PRIMARIUS“ bőrlemezt fogadjon el, mindenütt kell, hogy kapható legyen és ahol nem volna, forduljon közvetlen a gyárhoz: Subotica, Majšanski vinograd 137. Telefon 885. Ezen „PRIMARIUS“ bőrlemez legnagyobb vihártálló, a legjobb minőségű, minden más gyártmányt felülmúl. — A „PRIMARIUS“ vegyészeti gyár nem csinál reklámmot, hanem saját érdekében cselekszik mindenki, ha ezt a bőrlemezt vásárolja.

6027

Keresünk

azonnali belépésre egy perfekt német, magyar

gyors- és gépirónőt
és egy
mérlegképes könyvelőt

Csakis komoly munkaerők adják be írásbeli ajánlatukat a Barsel Vaske-rekedelmi R. T. igazgatóságához Suboticán

6001

Téli szalámi

I. rendű kg.-ja 96 dinár. Téli vágású füstölt szalonna és zsír, valamint a legjobb hentes áruk, 1-a marha-, borjú- és sertéshusok nagyban és kicsinyben kaphatók.

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Olcsóbbak a piaci áraktól!!!

Üzlet a városházában, a volt hatósági husszék, zenedével szemben

SZABADOS, hentes

ELADÓ MALOM

Eladó betegség miatt Horvátországban modern berendezésű 3 vagonos malmalom, Zagrebtól 1 órányira, folyam mellett, nagyvevőkörrel és paraszti-örléssel. Leveleket a kiadóhivatal továbbít „RENTABEL“ jellege alatt. 5990

Z S Á K

PONYVA

Z S I N E G

Tüzoltó és kerti tömlők, hevederek, len, lisztes, gabonás és szalmazsákok.

GAZDASÁGI KÖTÉLÁRU
prima bácskai kenderből. Torna felszerelések, hintaágyak. Gerebenezett 6-os kender kötelesek részére.

SZILÁGYI és TÁRSÁNÁL
Subotica I., Senoe ulica br. 10.

JEVREJSKA KNJIŽARA

SUBOTICA, ZRINJSKI TRG 16.

Allandóan raktáron és olcsón kapható:

Imakönyv, Machsor, Biblia, Tallisz, Cicis, Mezusa, Tefilin és a többi rituális cikkek valamint zsidó irodalmi könyvek. — Külföldi zsidó újságok előfizetési és hirdetési helye

Postai megrendelések pontosan és szolidan eszközöltek. Vízonteladóknek engedmény.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és RÖLCSÖNZÉS

PARAFFIN

valódi amerikai minden mennyiségben kapható:

Ernst Fülöp cégnél

a STANDARD OIL COMPANY OF NEW-YORK
képviselőjénél Sombor 5742

Modern motorekkel való mély és sekély szántást vállalok

Szives megkeresést kérek

Halbrohr és Társa
szállítónál

ERDÉLYINEK
Suboticára

JUTÁNYOS ÁRON ELADÓ

és azonnal átvehető
70-80 HP hatvasu
moderna

Romnik-motoreke

Megtekinthető a novivrbasi iparkiallításán és a novivrbasi kendergyárban Érdeklődni a helyszínen és

HALBROHR és TÁRSA
szállítónál

Vadászat és sport

speciális szaküzlet

Óriási választék vadászfegyverek, vadászlöszerek és vadászfelszerelési cikkekben. — Vadászfegyverek raktáron minden gyártmányban és minden kaliberben. Az ország legolcsóbb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Nagyban! Arjegyzék ingyen! Kicsinyben! Nagy raktár

FOOTBALL- TENNIS- és ATLETIKAI

felszerelési cikkekben.

Angol és német football-labdák és cipők — Eredeti angol Slazengers Doherty és Patterson-rakettek Tűzijátékok! Halászlati felszerelések!

V. Bata Sin, Subotica

EISLER és SIPOS

FAKERESKEDŐK

PALICSI-UT. SUBOTICA TELEFON 58.

ÉPÜLETFA, CSERÉP

és mindennemű építési anyagok kereskedése. Azonnali szállításra elfogad megrendelést

Felsőgallai darabos mészre.

Asztalosoknak

erdélyi Fichte-anyagok,

erdélyi nutfédes deszkák állandó nagy raktára. Próbarendelés igazolja olcsó árainkat és a szolid kiszolgálást. 5307

SVÁJCI SZITASELYMEK SVÉD GOLYÓSCSAPÁGYAK

Kaphatók:

Kemény Gyula műszaki cégnél Subotica
TELEFON: 29. 2240

SZÜCSÜZLET

Beogradban, drága prémekkel és különféle bőrökkel felszerelve, berendezéssel és szerszámmal együtt

ELADÓ

Vételár és közelebbi felvilágosítások:

S. Ačimović Beograd — Kočina ulica 4.

SZÖNYEGET

ne vásároljon addig, míg meg nem tekintette a sarajevói állami szőnyegműhely készítményeit a **KURIR** műkereskedésben Suboticán Milekics palota.

Elsőrendű készítmények! — Feltűnő olcsó árak!

NAGYBAN és KICSINYBEN AJÁNLUNK:

Magánjáró átalakításhoz való acél és vasöntvényeket

DEBRECENI GÉPGYÁRI

Ekéket,
Szecskevágókat,
Répavágókat,
Járgányokat,
szénagyűjtőket
vetőgépeket és

különböző gazdasági gépeket

KÖRTING MOTOREKÉT

MŰTRÁGYÁT

SCHUMACHER RUDOLF FIAI
STARI-BEČEJ

3856

HÁZASSÁG

Középkorú, vagyonos, nőtlen orvos házassodni óhajt. Ajánlatokat »Sürgős« jellegre a kiadóba kér.

6046

Házasságot legiobb körökbe díszkréten elintéző Követítőiroda Subotica, Agina ulica 11. 5999

Házasságközvetítési ügyben méltóztatásuk lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten urali és díszkrét, előkelő irodáiához fordulni. Budapest, Népszínház-utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Céglézetelen levelezés. Megbízások Jugoszláviából. Romániából. Slovenskóból és Magyarországból. 5722

Ritka vételi alkalom!

Elköltözés miatt eladó: remek kivitelű, legjobb állapotban lévő bécsi gyártmányú ebéd- és hálószoba butor, nipp tárgyak, keleti szőnyegek, eredeti olajfestmények, szervizek, csillárok stb. Megtekinthetők a. e. 10-12-ig és d. n. 4 és 6 óra között Harambašićeva ul. 7. szám I. emelet.

FOGLALKOZÁS

Ügyes kereskedősegéd fűszer- és textilszakmából állást keres e hó 15-től. Cim: Huszák Béla B.-Topola. 5962

Négy középosztályt végzett vaskereskedősegéd, ki úgy az engrossz-mint a detallüzletben teljes jártassággal bír, állást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 5934

Vésnök házimunkára felvétetik. Medjanski i drug, Subotica. 5997

LAKÁST KERESEK

két szoba konyhával november-decemberi beköltözésre. Cimeket a kiadóba kérek. 6033

Suche ein intelligentes Fräulein zu 7-9-11jährige Mädel. Reflektiere auf kroatisch, französisch, deutsch und Klavier. Offerte an Frau Berta Goldschmidt Osijek, Grand Hotel. 5953

Intelligentes deutsches Fräulein suche zu 5jährigen Knaben, die etwas im Haushalte mithilft. Anträge in der Administration des Blattes. 6000

BURGONYÁT

VÖRÖSHAGYMÁT

foghagymá', babot, zabot, árpát, kukoricát és minden terményárut legmagasabb áron vesz és bizományba átvesz

WEISZ MIHÁLY

BEOGRAD

Kralja Petra ulica 59.

Perfekt varrónőket jó fizetéssel, ügyes tanulóleányokat felveszek női divatszalonba. Cim a kiadóban. 6048

Egy fa-szobrászsegéd jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 5975

DIÁKOK

jobb házból az iskolai évadra, novisadi uricsaládnál teljes elátással felvétetnek. Cim: Schmolka hirdetőirodában - Novisad Futoški put 2. szám. 6030

Perfekt levelező azonnal fölvetetik. »Atom«, Aleksandrova ulica 7. 6010

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy azó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg melléklendő.

Fogtechnikus-tanoncot keres dr. Vajda. 6032

Józanéletű kocsi, irni-olvasni tudó, aki a városban kiismeri magát, azonnali belépésre kerestetik. Puhalak József fakeskedő, Subotica, közkórházi megálló. 6036

Ezer dinárt fizetnék, aki egy okleveles gazdatisztnak intézői állást szerez azonnali vagy október elsejei belépéssel. Cim a kiadóban. 6031

Somborban a Lastina ul. 5. szám alatt jobb

éjjeli mulatóhely

házzal együtt vagy ház nélkül

eladó

vagy bérbeadó. Novisadon Sijukina ul. 19. szám alatti ház eladó. Ugyancsak Novisadon eladó egy ház a Siana-barán, mely ház mindenféle fizet részére alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Petar Klokić

Sombor, Lastina ulica 5. 6033

Társ kerestetik egy szálloda és jömenetelű vendéglőhöz vidékre. Társuláshoz szükséges 100-150.000 dinár. Felvilágosítást ad Todor Miszajlovic »Balkan« vendéglő, az állomással szemben. 5982

Művelt özvegy uriaszony, kitűnően főz, a háztartás minden ágában jártas, elsősorban varr-fehérműt és felsőruhát, állást keresne előkelő háznál, hol igazi otthon nyerne. Cim a kiadóban.

Nagyobb gyermek mellé vagy házikisasszonyi állást vállalna fiatal urileány, aki a háztartásban is jártas és szorgalmas, varráshoz és kézimunkához ért. Cim a kiadóban. 5972

Gazdasági házvezetésben egyedül, korosabb nő kerestetik. Bővebbet Herczog László faüzletében.

Házvezetőnek elmenne egy izr. vallású, középkorú jobb nő egy egyedülálló idősebb urhoz vagy urnőhöz, vagy egy idősebb házaspárhoz. Ajánlatok »Becsület« jellegre. 6064

Borbélysegéd beléphet azonnal. Fizetés 200 dinár és ellátás. Frádl Ádám Apatin. Fő-ucca. 6049

Szakképzett motorgépész és géplakatos motorgépész állást keres. Cim a kiadóban. 6053

Malommunkások és kocsisok felvétetnek a Bergermalomban. 6054

Kisasszony német, szerb nyelvtudással, jó fizetési feltételekkel, azonnali belépésre kerestetik. Cim: Lederer Emilné Subotica, Harambašićeva ulica 7. 6056

Utazót reprezentáló külsővel a papírszakmából, papír- és könyvkereskedők, valamint nyomdák látogatására keresünk egész Jugoszláviára. Az ajánlatokban az a vidék, amelyben az ajánlkozó legiobban van bevezetve, megjelölendő. Sajátkezű ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igényekkel és lehetőleg fényképpel »Putnik V-86-a« jelleg alatt az Interklám rt.-hoz Zagreb, Palmotićeva ulica 18 alá küldendők.

Keresek a városi erdő melletti szőlőbe budárt lakással és fizetéssel. Mukits állatorvos. 6040

Keresek 14-16 HP szivógázmotort ármelegelőléssel. Subotica. Kladek-malom.

VÉTEL-ELADÁS

Jömenetelű vendéglő kocsibeszélővel, három évi szerződéssel, szép lakással, eladó. Cim a kiadóban

Tengerentúli diszhalaimat, vizinövényeket akváriumokkal együtt eladnám. Cim a kiadóban. 6002

Eladó két darab fejtő, az egyik 6, a másik 2 fejtőre dolgozik. Legmodernebb sörgépek. Ugyanott eladó nagybemennyiségű nyitott boroshordó. Cim a kiadóban. 5998

Vashordókat, 200-800 l, veszek. Kemény Arnold, Vel.-Kikinda. 5992

Eladó 150 hektó boroshordó 1 éves használt. Cim a kiadóban. 6034

Eladó ház közel a beltérhez: 400 m²-l udvarral azonnal elfoglalható lakással. Cim a kiadóban. 6035

Eladó 1. sz. Wertheimkassza, amerikai íróasztal és »Ideal« írógép. Cim: Preradovićeua ul. 4. 6059

Szerbiül is beszélő nő keresek pénzárhoz. Ugyanott egy vastartály eladó. Dr. Heiszler-fürdő. 6060

Eladó 28 Hl szüretelő-kád teljesen jó karban. Cim: Česka ulica 2. 6058

Eladó homokfutó ruganyos kocsit, acetilén - felelősségkészülék, hordók. Cim a kiadóban. 6063

Eladó egy 8 HP szivógázmotor teljesen jó állapotban. Jung Ádám, Pivnica.

KÜLÖNFÉLE

Klubgarnitúrát, bőrszéket fest és tisztít felelősséggel Jellinek, Paje Kujundžica ulica 4 (Uri-kaszinóval szemben). 5875

Butorozott szoba két ur részére kiadó. Cim: Kumičićeva ulica 40. 6047

Egyszobás szép lakásmat átadnám. Cim a kiadóban. 6055

Uccal betonos pincehelyiség a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 6037

Már most

megrendelheti vagy előjegyezheti gyermekel számára a szükséges

tankönyveket, író- és rajzszerkeket

Heumann Mór

Subotica, Jelašićeva u. 1

Alapított 1881. évben.

Pontos és gyors kiszol. állás

Jutányos árak! 6062

FORDSON TRAKTOR

UGAROLÁSHOZ, SZÁNTÁSHOZ, VONTATÁSHOZ PROMPT SZÁLLITHATÓ

KLEIN GÉZA, SUBOTICA AUTORIZÁLT FORDÜGYNÖKSÉG

5700

AJÁNDÉKOT MINDEN ALKALOMRA

BALOG LINA MÜKERESKEDÉSÉBEN SUBOTICA

VESZ LEGELŐNYÖSEBEN

Olasz márványszobrok, berlini és wieni bronzok, meissenai porcelánok, szolnai majolikák, Moser és velencei üvegáruk, kinsi és japán különlegességek, gyöngyház, fa és bronz ékszerek, elefántcsont láncok és miniatűrök, valódi perzsaszőnyegek, eredeti olajfestmények. Naponta friss vágott virág.

RAKTÁRAM TULZSUFOLTSÁGA
MIATT EGYES
CIKKEKET
BÁMULATOS
OLCSÓ ÁRON
ADOK!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme
Subotica, Pašićeva ul. 8.
Gőzfürdő mellett. 5652

	Dinártól
Kötött gyapju női kabát	250
Női és férfi kötött mellények	180
Női divatjumper minden színben	75
Leányruha — — —	75
Fiuszvetter — — —	75
Női selyemjumper —	250
Leány- és fiusparka —	18
Gyapjufonál kimérve minden színben 2 dinár dekája	

Női kosztümök, sport ruhák, leány garnitúrák stb., stb.

SZENTI és VIRÁG

épület- és butorgyára, Subotica Sudarevićeua ul. 66. Telefon 383.

Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségekben készít asztalos-, lakatos- és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivitelben és az ország bármely területére jótállás mellett szállít. Tisztviselőknök részletfizetési kedvezményt ad. 3741

BEBIZONYÍTOTTAM,
hogy NÁLAM VÁSÁROLHAT LEGOLCSÓBBAN
SALOMON H. GABAJ

kézmű- és vászonárúháza a Három madárhoz Beograd, Vasina 13.
Megérkeztek az őszi és téli divatujdonságok:

Crep de chine minden színben	métere 95.— Dinár
Tiszta gyapju gabardin	70.— "
Tiszta gyapju szerzs szövet	60.— "
Tiszta gyapju sevjot minden színben	55.— "
Marquizette minden színben	30.— "
Eponge minden desszinenben	38.— "
Angoi zefir férfingre	17.— "

Minden egyéb raktáron levő árut leszállított áron árusítok. Győződjék meg áram olcsóságáról.

6049